

Ministerstwo
Zdrowia

NCK

NARODOWE CENTRUM KRWI

Broszura informacyjna

(nie tylko dla Krwiodawców)

PUBLICZNA SŁUŻBA KRWI

Krew należy do najpotężniejszych leków, jakimi dysponuje medycyna. Od wielu lat – a ostatnio coraz częściej, pojawiają się doniesienia o próbach wytworzenia tzw. „sztucznej krwi”. Jednak krytyczne oceny tych preparatów wykazują, że mają one złożoną budowę chemiczną oraz krótki okres utrzymywania się w krążeniu. Badania wciąż trwają, lecz nie rokuje się, że szybko zostaną uwieńczone sukcesem. Nie wydaje się więc, aby w najbliższym czasie substytuty erytrocytów mogły zastąpić tradycyjne przetaczanie ludzkiej krwi lub jej składników. I choć zmieniają się sposoby leczenia, udoskonalają się techniki pobierania, przetwarzania i przetaczania krwi, jej jedynym źródłem w dalszym ciągu jest zdrowy człowiek. A zatem – zorganizowane krwiodawstwo, oparte na współpracy oraz współdziałaniu transfuzjologii ze zdrowymi, uświadomionymi dawcami będzie nadal niezmiernie ważne i potrzebne.

Przetaczanie krwi stało się dzisiaj zabiegiem niezwykle uproszczonym pod względem technicznym i dzięki temu wykonywanym niemal w każdym oddziale szpitalnym. W obecnej chwili wyposażenie techniczne służby krwi stoi na bardzo wysokim poziomie i pozwala na uzyskanie dla celów leczniczych preparatów wysokiej jakości. W ostatnich latach rozwój medycyny, zwłaszcza transplantacyjnej (przeszczepy) powoduje znaczne zużycie krwi nie tylko w Polsce, ale na całym świecie. W ciągu roku w Polsce konieczne jest dokonanie ok. 1,5 mln. przetoczeń krwi (transfuzji) ratujących życie i zdrowie ludzkie.

Odbiorcami krwi i jej składników są szpitale, kliniki oraz instytuty dokonujące tysięcy skomplikowanych operacji, przeszczepów i innych zabiegów, do przeprowadzenia których niezbędna jest krew – bezcenny, niezastąpiony lek – dar serca.

Regionalne Centra Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa (RCKiK) dzięki życzliwości przedstawicieli wielu instytucji organizują wyjazdowe akcje pobierania krwi na terenie całej Polski. Docieramy w ten sposób do dawców, którzy z różnych przyczyn nie mogą przyjechać do RCKiK lub Oddziałów Terenowych.

Dziękujemy wszystkim, którzy pomagają w organizowaniu i przeprowadzaniu takich akcji, a często czynnie w nich uczestniczą poprzez oddawanie krwi.

Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz Rady Europy każdy kraj powinien być samowystarczalny w zakresie zaopatrzenia w krew i jej składniki.

Wskaźnikiem obrazującym poziom krwiodawstwa i krwiolecznictwa w skali kraju jest liczba donacji (jednostek krwi) przypadająca na 1000 mieszkańców. W Polsce wskaźnik ten wynosi 32 (w roku 2011), natomiast w krajach Europy Zachodniej ponad 50. Potrzebujemy zatem więcej osób oddających krew systematycznie i wielokrotnie.

Czynniki wpływające na wzrost zapotrzebowania na krew i jej składniki:

- rozwój medycyny umożliwiający ratowanie ludzi od pierwszych chwil nawet w czasie życia płodowego do późnej starości,
- starzenie się społeczeństwa,
- wzrost liczby zachorowań na nowotwory,
- zwiększenie skuteczności systemu ratownictwa medycznego,
- poprawa dostępności do świadczeń medycznych.

Zapraszamy do stałej współpracy osoby, którym świadomość niesienia pomocy potrzebującym daje dużo satysfakcji i radości.

Rozmieszczenie Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa

RCKiK w Białymstoku
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 23
15-950 Białystok
tel. (85) 744 70 02
www.rckik.bialystok.pl

RCKiK w Bydgoszczy
ul. Ks. Markwarta 8
85-015 Bydgoszcz
tel. (52) 322 18 71 do 74
www.rckik-bydgoszcz.com.pl

RCKiK w Gdańsku
ul. J. Hoene-Wrońskiego 4
80-210 Gdańsk
tel. (58) 520 40 20
www.krew.gda.pl

RCKiK w Kaliszu
ul. Kaszubska 9
62-800 Kalisz
tel. (62) 767 66 63
www.krwiodawstwo.kalisz.pl

RCKiK w Katowicach
ul. Raciborska 15
40-074 Katowice
tel. (32) 208 73 00
www.rckik-katowice.pl

RCKiK w Kielcach
ul. Jagiellońska 66
25-734 Kielce
tel. (41) 335 94 00
www.rckik-kielce.com.pl

RCKiK w Krakowie
ul. Rzeźnicza 11
31-540 Kraków
tel. (12) 261 88 20
www.rckik.krakow.pl

RCKiK w Lublinie
ul. I Armii Wojska Polskiego 8
20-078 Lublin
tel. (81) 532 62 75
www.rckik.lublin.pl

RCKiK w Łodzi
ul. Franciszkańska 17/25
91-433 Łódź
tel. (42) 616 14 00
www.krwiodawstwo.pl

RCKiK w Olsztynie
ul. Hanki Sawickiej 27
10-247 Olsztyn
tel. (89) 526 01 56
www.rckikol.pl

RCKiK w Opolu
ul. Kośnego 55
45-372 Opole
tel. (77) 441 06 00
www.rckik-opole.com.pl

RCKiK w Poznaniu
ul. Marcelesińska 44
60-354 Poznań
tel. (61) 886 33 00
www.rckik.poznan.pl

RCKiK w Raciborzu
ul. Sienkiewicza 3
47-400 Racibórz
tel. (32) 418 15 92
www.rckik.pl

RCKiK w Radomiu
ul. Limanowskiego 42
26-600 Radom
tel. (48) 340 05 20
www.rckik.radom.pl

RCKiK w Rzeszowie
ul. Wierzbowa 14
35-310 Rzeszów
tel. (17) 867 20 30
www.rckk.rzeszow.pl

RCKiK w Słupsku
ul. Szarych Szeregów 21
76-200 Słupsk
tel. (59) 842 20 21
www.krwiodawstwo.slupsk.pl

RCKiK w Szczecinie
al. Wojska Polskiego 80/82
70-482 Szczecin
tel. (91) 424 36 00
www.krwiodawstwo.szczecin.pl

RCKiK w Wałbrzychu
ul. Chrobrego 31
58-303 Wałbrzych
tel. (74) 664 63 10
www.rckik.walbrzych.pl

RCKiK w Warszawie
ul. Saska 63/75
03-948 Warszawa
tel. (22) 514 60 00
www.rckik-warszawa.com.pl

RCKiK we Wrocławiu
ul. Czerwonego Krzyża 5-9
50-345 Wrocław
tel. (71) 371 58 10
www.rckik.wroclaw.pl

RCKiK w Zielonej Górze
ul. Zyty 21
65-046 Zielona Góra
tel. (68) 329 83 60
www.rckik.zgora.pl

WCKiK Warszawa
ul. Szaserów 128
04-349 Warszawa
tel. (22) 681 67 16
www.wckik.pl

CKiK MSW Warszawa
ul. Wołoska 137
02-507 Warszawa
tel. (22) 508 13 12
www.ckikmsw.pl

Dawcą krwi lub jej składników może być zdrowa osoba w wieku 18-65 lat, legitymująca się dokumentem ze zdjęciem stwierdzającym tożsamość wraz z adresem zamieszkania/zameldowania i numerem PESEL.

Przed oddaniem krwi lub jej składników należy...

- być wyspanym,
- w ciągu doby poprzedzającej oddanie krwi wypić ok. 2 l płynów,
- spożyć lekkostrawny posiłek,
- ograniczyć palenie papierosów,
- nie przychodzić do oddania krwi po spożyciu alkoholu lub innych środków zmieniających nastrój!!!

Miejsca poboru krwi w RCKiK w Polsce:

- szczegółowe informacje na temat możliwości oddawania krwi zawarte są na stronie internetowej, www.twojakrew.pl,
- siedziba RCKiK na terenie Polski (w każdym województwie),
- Oddziały Terenowe RCKiK,
- stałe punkty poboru krwi i/lub tzw. ekipy,
- w czasie wyjazdowych akcji krwiodawstwa, realizowanych w terenie (poza siedzibami RCKiK w kraju).

Szczególnie cennym składnikiem krwi są płytki krwi!!!

Zostań dawcą płytek i zgłoś się do:

- siedziby RCKiK lub wyznaczonego Oddziału Terenowego RCKiK.

Szczegółowe informacje na temat możliwości oddawania krwi zawarte są na stronie internetowej: www.twojakrew.pl

Oddawanie krwi jest bezpieczne.

Krew pobiera fachowy personel zawsze przy użyciu sprzętu jednorazowego użytku.

**WYSTARCZY 1 GODZINA,
KTÓRĄ POŚWIĘCISZ NA ODDANIE KRWI,
A MOŻESZ URATOWAĆ KOMUŚ ŻYCIE.**

PROCEDURA ODDANIA KRWI

1. Rejestracja: Przy rejestracji otrzymamy do wypełnienia kwestionariusz (patrz str. 8 – 10 zamieszczono wzór, dokument ten może się różnić w poszczególnych RCKiK). Konieczny jest dokument tożsamości ze zdjęciem, numerem PESEL i adresem zameldowania/zamieszkania.

2. Pracownia analiz lekarskich lub stanowisko do badania poziomu hemoglobiny: badanie poziomu hemoglobiny przy użyciu wyłącznie sprzętu jednorazowego, odczyt w ciągu kilku minut.

3. Gabinet lekarski:

- ocena informacji zawartych w wypełnionym kwestionariuszu dla dawców krwi,
- wywiad lekarski,
- badanie przedmiotowe uwzględniające wyniki pomocniczych badań diagnostycznych,
- kwalifikacja do oddania krwi.

4. Uzupełnienie płynów w organizmie: od momentu zakwalifikowania do poboru krwi, uzupełniamy płyny w organizmie. Dawca otrzymuje np. wodę mineralną do spożycia.

5. Stanowisko do oddawania krwi: oddanie 450 ml krwi do jednorazowego pojemnika plastikowego z płynem konserwującym.

6. Krótka regeneracja sił. Po oddaniu krwi, dawca przez pewien czas pozostaje na miejscu celem regeneracji sił. Każdy dawca opuszczając punkt poboru krwi otrzymuje posiłek regeneracyjny o wartości kalorycznej 4.500 kcal. – np. czekolady.

7. Na prośbę Dawcy wystawiane jest:

- zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność w pracy, uczelni, szkole,
- w uzasadnionych przypadkach wypłacany jest zwrot kosztów poniesionych na przejazd do najbliższego punktu poboru krwi,
- legitymacja HDK,
- kopia wyników badań.

Pamiętaj, że krew może być potrzebna każdemu z nas lub naszym bliskim!

UWAGA! Wzór kwestionariusza
(dokument ten może różnić się w poszczególnych RCKiK)

KWESTIONARIUSZ DLA KRWIODAWCÓW

Imię i nazwisko
Data urodzenia
PESEL

NR donacji

	Właściwe zakreślić	
	Tak	Nie
1. Czy już oddawał/a Pan/Pani krew? Jeżeli tak, w którym roku ostatnio?	☐	☐
2. Czy czuje się Pan/Pani obecnie zdrowy/a?	☐	☐
3. Czy w ciągu ostatnich 7 dni przechodził/a Pan/Pani jakieś zabiegi stomatologiczne?	☐	☐
4. Czy w ciągu ostatnich 4 tygodni chorował/a Pan/Pani lub pozostawał/a pod opieką lekarza albo miał/a gorączkę powyżej 38°C?	☐	☐
5. a) Czy w ciągu ostatnich 4 tygodni przyjmował/a Pan/Pani lekarstwa (tabletki, zastrzyki, czopki)? (Dotyczy także leków Proscar - przeciw przerostowi prostaty i Roaccutan - przeciw trądzikowi) Jeżeli tak, to jakie?	☐	☐
b) czy w ciągu ostatnich 5 dni przyjmował/a Pan/Pani piroxicam (Felden), aspirynę lub jakiegokolwiek inny lek, którego składnikiem jest aspiryna?	☐	☐
6. Czy w ciągu ostatnich 4 tygodni przechodził/a/ Pan/Pani szczepienia? Jeśli tak, jakie? Kiedy?	☐	☐
7. Czy zauważył Pan/Pani u siebie następujące objawy:		
a) ☐ nieuzasadniony spadek ciężaru ciała,		
b) ☐ gorączkę o niejasnej przyczynie,	☐	☐
c) ☐ powiększenie węzłów chłonnych?		
8. Czy choruje Pan/Pani bądź chorowała na jedno z niżej wymienionych schorzeń, ewentualnie odczuwa lub odczuwał/a niżej wymienione dolegliwości?		
a. ☐ choroby układu krążenia (nadciśnienie), ☐ dolegliwości ze strony serca, ☐ zawał serca, ☐ duszność, ☐ udar mózgu	☐	☐
Jeżeli tak, kiedy?		
b. ☐ choroby skóry, ☐ wypryski / wysypka, ☐ uczulenia, ☐ katar sienny, ☐ astma	☐	☐
Jeżeli tak, kiedy?		
c. ☐ cukrzyca, ☐ choroby krwi, ☐ przedłużenie krwawienia, ☐ choroby naczyń krwionośnych, ☐ choroby nerek, ☐ choroby przewodu pokarmowego, ☐ choroby płuc, ☐ choroby nerwowe, ☐ choroby tarczycy, ☐ padaczka, ☐ nowotwór, ☐ zapalenie szpiku,	☐	☐
Jeżeli tak, kiedy?		
d. ☐ kila, ☐ rzeżączka, ☐ toksoplazmoza, ☐ bruceloza, ☐ gruźlica, ☐ mononukleozą zakaźną,	☐	☐
Jeżeli tak, kiedy?		
e. ☐ gorączka Q, ☐ gorączka Zachodniego Nilu,	☐	☐
Jeżeli tak, kiedy?		
9. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy miał/a Pan/Pani wykonywaną gastroskopię, biopsję lub inne badanie diagnostyczne?	☐	☐
10. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy lub od czasu ostatniego oddania krwi chorował/a Pan/Pani ciężko albo przeżył/a poważny zabieg operacyjny lub wypadek?	☐	☐
11. Czy kiedykolwiek otrzymał/a Pan/Pani transfuzję krwi lub jej składników? Jeżeli tak, to jakie, kiedy i gdzie (w Polsce czy za granicą)?	☐	☐
12. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani biorcą przeszczepu (np. rogówki lub innych tkanek)? Jeżeli tak, to jakich?	☐	☐
13. Czy kiedykolwiek otrzymał/a Pan/Pani hormon wzrostu?	☐	☐
14. Czy ktokolwiek z Pana/Pani rodziny cierpi lub cierpiał na chorobę Creutzfeldta-Jakoba?	☐	☐
15. Czy w okresie od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1996 roku przebywał/a Pan/Pani łącznie przez okres 6 miesięcy lub dłużej w Wielkiej Brytanii, Francji lub Irlandii?	☐	☐
16. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy przebywał/a Pan/Pani w krajach Afryki Środkowej i Zachodniej lub Tajlandii?	☐	☐

17. Czy mieszkał/a Pan/Pani lub przebywał/a czasowo na terenach endemicznego występowania malarii lub innych chorób tropikalnych? Jeżeli tak, to kiedy? ☐ ☐
18. Czy chorował Pan/Pani na: ☐ malarię, ☐ inne choroby tropikalne? Jeżeli tak, kiedy i jakie? ☐ ☐
19. Czy w ciągu ostatnich 28 dni przebywał/a Pan/Pani na terenach, gdzie stwierdzono przypadki przeniesienia Wirusa Zachodniego Nilu na ludzi? ☐ ☐
20. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy wykonywano u Pana/Pani:
☐ tatuaż, ☐ akupunkturę, ☐ depilację kosmetyczną, ☐ przekłucie uszu lub innych części ciała?
 Jeżeli tak, kiedy i jakie? ☐ ☐
21. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy lub od czasu ostatniego oddania krwi miał/a Pan/Pani przypadkowy kontakt z krwią ludzką lub narzędziami zanieczyszczonymi krwią ludzką? ☐ ☐
22. Czy kiedykolwiek przechodził/a Pan/Pani żółtaczkę? Jeżeli tak, kiedy? ☐ ☐
23. Czy Pana/Pani partner życiowy lub seksualny w ciągu ostatnich 6 miesięcy przechodził żółtaczkę? ☐ ☐
24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/Pani kontakt z zakaźnie chorym
 a) Czy przeczytał/a i zrozumiał/a Pan/Pani "Informację o chorobach zakaźnych dla krwiodawców"? ☐ ☐
 b) Czy był/a Pan/Pani narażona na ryzyko zakażenia (patrz „Informacja..”) ? ☐ ☐
25. Czy w ciągu ostatnich 6 miesięcy przebywał/a na Pan/Pani w areszcie lub więzieniu? ☐ ☐
26. Czy kiedykolwiek zalecono Panu/Pani rezygnację z oddawania krwi? ☐ ☐
27. Czy wykonuje Pan/Pani niebezpieczną pracę (np. kierowca autobusu, nurek) lub ma niebezpieczne hobby? ☐ ☐

Tylko dla kobiet

28. Czy jest Pani obecnie w ciąży lub była w ciąży w ciągu ostatnich 12 miesięcy lub od czasu ostatniej donacji krwi? ☐ ☐
- Jeżeli tak, proszę podać datę porodu ☐
29. Czy Pani miesiączkuje? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio? ☐ ☐
30. Czy w latach 1965 - 1985 otrzymywała Pani zastrzyki hormonów w celu leczenia niepłodności? ☐ ☐

Wyrażam zgodę na zabieg:

- pobrania krwi pełnej
- pobrania osocza metodą plazmaferezy manualnej
- pobrania osocza metodą plazmaferezy automatycznej
- pobrania krwinek płytkowych metodą trombaferezy automatycznej
- pobrania krwinek białych metodą leukaferazy automatycznej

Jednocześnie oświadczam, że zostałem/am poinformowany/a o rodzaju zabiegu i jego częstotliwości oraz o tym, że w każdej chwili mogę wycofać zgodę na oddanie krwi. Zostałem/am poinformowany/ a o sposobie przeprowadzenia zabiegu pobrania krwi i dających się przewidzieć następstwach dla mojego stanu zdrowia. Oświadczam, że w zgodzie z moim sumieniem i posiadaną wiedzą podane wyżej informacje o przebytych chorobach i obecnym stanie zdrowia są prawdziwe i dokładne.

Rozumiem, że mają one na celu ochronę mojego zdrowia jako dawcy i zapewnienie bezpieczeństwa biorcy krwi. Uważam, że moja krew nadaje się do celów leczniczych.

Oświadczam, że otrzymałem w przystępnej formie informacje na temat możliwości przetworzenia oddanego przeze mnie osocza w leki w przypadku niewykorzystania go do celów klinicznych.

W przypadku wystąpienia w ciągu 48 godzin od zakończenia donacji jakichkolwiek objawów chorobowych, zobowiązuję się do telefonicznego powiadomienia lekarza, który zakwalifikował mnie do oddania krwi.

W razie otrzymania zawiadomienia o konieczności odbioru wyników badań zobowiązuję się do terminowego zgłoszenia się do centrum krwiodawstwa. Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że jeżeli pomimo czterokrotnego zawiadomienia wyniki nie zostaną przeze mnie odebrane, centrum krwiodawstwa nie ponosi odpowiedzialności za konsekwencje wyniku z tego faktu.

Data Podpis krwiodawcy

Wyrażam zgodę, aby pobrana ode mnie krew i jej składniki zostały wydane za opłatą do podmiotów leczniczych z przeznaczeniem do celów klinicznych.

Data.....Podpis krwiodawcy

Wyrażam zgodę, aby osocze, uzyskane z pobranej ode mnie krwi pełnej lub pobrane ode mnie metodą aferezy, w przypadku niewykorzystania go do celów klinicznych, zostało wydane za opłatą do wytwórni farmaceutycznych, jako surowiec do wytwarzania leków.

Data.....Podpis krwiodawcy

Nie wyrażam zgody, aby osocze, uzyskane z pobranej ode mnie krwi pełnej lub pobrane ode mnie metodą aferezy, w przypadku niewykorzystania go do celów klinicznych, zostało wydane za opłatą do wytwórni farmaceutycznych, jako surowiec do wytwarzania leków.

Data.....Podpis krwiodawcy

Uprzejmie prosimy, aby w przypadku zmiany miejsca zamieszkania (adresu), zawiadomić o tej zmianie centrum krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w, adres, telefon

Informujemy, że podane w ankiecie dane osobowe zostaną umieszczone w zbiorze danych osobowych, przetwarzanych na potrzeby publicznej służby krwi.

Na podstawie Art. 32 Ustawy o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 133 poz. 883) przysługuje Panu/Pani prawo do uzyskania informacji dotyczących zbioru danych osobowych oraz kontroli w zakresie przetwarzania danych osobowych.

Potwierdzam, że zapoznałem/am się z powyższą informacją

Data Podpis krwiodawcy

Data Podpis osoby sprawdzającej

Informacja o chorobach zakaźnych dla krwiodawców

O czym musisz wiedzieć przed oddaniem krwi:

Twoja krew zostanie zbadana, aby stwierdzić, czy nie jesteś zakażony/a kiłą, AIDS (HIV), żółtaczką zakaźną B lub C. Jeśli test wypadnie dodatnio, krew nie zostanie przetoczona. Jednak przy każdej infekcji pomiędzy momentem zakażenia i chwilą, gdy staje się możliwe wykrycie go drogą badań laboratoryjnych, upływa pewien czas. W tym okresie w żadnym przypadku nie wolno oddawać krwi, ponieważ może być źródłem zakażenia, chociaż testy laboratoryjne są jeszcze ujemne. Nie oddawaj więc krwi, jeżeli przez ryzykowne kontakty lub zachowania naraziłeś/aś się na niebezpieczeństwo.

Ryzyko stwarzają:

1. Wcześniej lub aktualnie stosowane narkotyki w postaci zastrzyków.
2. Kontakty seksualne z osobami stosującymi narkotyki w postaci zastrzyków.
3. Kontakty seksualne z wieloma partnerami/partnerkami.
4. Kontakty seksualne z partnerem/partnerką, których znasz od niedawna.
5. Kontakty seksualne w celu zarobkowym.
6. Kontakty seksualne z osobami, u których testy w kierunku AIDS (HIV), kiły lub żółtaczki zakaźnej B lub C wypadły dodatnio.

Zdajemy sobie sprawę, że zadając te pytania wkraczamy w Twoją sferę prywatną. Jednak niewielkie ryzyko przeniesienia zakażenia drogą krwi można dalej zmniejszyć jedynie wtedy, gdy będąc dawcą dokładnie przemyślisz opisane tu sytuacje i skrupulatnie odpowiesz na postawione pytania. Twoje dane będą traktowane poufnie. Przy pozytywnych wynikach badań (wskazujących na infekcję) zostaniesz o tym poinformowany/a przez lekarza.

Dziękujemy za współpracę.

Zasady kwalifikowania kandydatów na dawców oraz dawców do oddania krwi lub jej składników

Kandydat na dawcę krwi lub dawca krwi:

- Kwalifikowany jest przez lekarza do oddania krwi, osocza, zabiegów aferezy i innych zabiegów na podstawie oceny informacji zawartych w wypełnionym kwestionariuszu dla dawców krwi, wywiadu lekarskiego, badania przedmiotowego uwzględniającego wyniki pomocniczych badań diagnostycznych.
- W obecności lekarza przed każdym zabiegiem pobrania krwi, osocza lub innym zabiegiem (w tym m.in. osocza metodą plazmaferezy, krwinek płytkowych i krwinek białych metodą aferezy automatycznej) wyraża w kwestionariuszu pisemną zgodę na określony zabieg.
- W każdej chwili podczas donacji może wycofać zgodę na oddanie krwi, a po oddaniu krwi może poinformować, że jego krew nie nadaje się do przetoczenia.
- Badanie lekarskie pozwala wykryć szereg sytuacji, w których oddanie krwi jest przeciwwskazane. Przeciwwskazania mogą być bezwzględne, dyskwalifikujące badaną osobę na stałe lub względne dyskwalifikujące czasowo.
- Badanie lekarskie poprzedzające pobranie krwi od kandydata na dawcę krwi lub od dawcy krwi obejmuje:
 - wywiad lekarski,
 - skrócone badanie przedmiotowe.

Wywiad medyczny

Wiek

- dawcą może być osoba w wieku od 18 do 65 lat,
- w wyjątkowych przypadkach lekarz może wyrazić zgodę na oddanie krwi przez osobę powyżej 65 roku życia lub poniżej 18 roku życia,
- dawcy pierwszorazowi do 60 roku życia, powyżej tego wieku po uzyskaniu pisemnej zgody lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, jednak ostateczną decyzję podejmuje lekarz kwalifikujący.

Podane niżej przeciwwskazania do oddawania krwi są zgodne z aktualnymi aktami prawnymi wydanymi przez Ministra Zdrowia.

Dyskwalifikacja czasowa

- Okres miesięczkowania i do 3 dni po zakończeniu.
- 7 dni po zabiegu usunięcia zęba, leczeniu przewodowym i innych drobnych zabiegach chirurgicznych.
- Do następnego dnia po leczeniu zęba i wizycie u stomatologa.

- 6 miesięcy w przypadku większych operacji i innych zabiegów medycznych wykonywanych sprzętem wielokrotnego użytku i przebiegających z naruszeniem skóry lub błon śluzowych.
- 6 miesięcy po wykonaniu tatuażu, zakładaniu kolczyków, itp.
- 6 miesięcy od zabiegu akupunktury (chyba, że akupunktura została wykonana igłami do akupunktury jednorazowego użytku przez wykwalifikowanego lekarza).
- 6 miesięcy od kontaktu z obcą krwią (kontakt śluzówki z krwią lub ukłucie igłą).
- 6 miesięcy od zabiegu endoskopii z użyciem fiberoendoskopu (np. gastroscopia, kolonoskopia, artroskopia).
- Czas do pełnego wyleczenia w przypadku ostrych chorób (np. układu pokarmowego, moczowego, oddechowego) w przypadku leczenia antybiotykami musi upłynąć 14 dni od zakończenia leczenia.
- Okres, gdy wartość ciśnienia tętniczego nie mieści się w granicach 90/60 – 180/100 mm Hg, tętno miarowe 50-100/min.
- 2 lata po wyleczeniu gruźlicy i otrzymaniu od lekarza ftyzjatrii zaświadczenia o wyleczeniu.
- Choroby zapalne i uczuleniowe skóry, ostre stany uczuleniowe i okres odzulaniania, zaostrzenie przewlekłej choroby alergicznej.
- 1 rok od zakończenia leczenia rzeżączki.
- 6 miesięcy od powrotu z krajów o wysokiej zachorowalności na AIDS (np. Afryka Środkowa i Zachodnia, Tajlandia).
- Wystąpienie objawów sugerujących chorobę AIDS takich jak:
 - przewlekłe powiększenie węzłów chłonnych (zwłaszcza szyjnych, karkowych, nadobojczykowych i pachowych),
 - nocne poty,
 - gorączka o niewyjaśnionej przyczynie,
 - niewyjaśniona utrata wagi ciała,
 - przewlekła biegunka.
- Nietypowe zmiany skórne powodują dyskwalifikację do czasu wyjaśnienia ich przyczyny.
- 6 miesięcy od powrotu z rejonów, gdzie endemicznie występują choroby tropikalne, (jeśli nie wystąpiły w tym okresie objawy choroby).
- 12 miesięcy od powrotu z rejonów, gdzie endemicznie występuje malaria, jeśli nie wystąpiły w tym okresie objawy choroby (4 miesiące pod warunkiem negatywnych wyników badań wykonanych metodami immunologicznymi lub biologii molekularnej).
- Przebywanie na obszarach endemicznego występowania malarii nieprzerwanie przez 6 miesięcy dyskwalifikuje dawcę na okres 4 miesięcy, po tym okresie zakwalifikowanie jest możliwe pod warunkiem negatywnych wyników badań wykonanych metodami immunologicznymi lub biologii molekularnej.

- 2 lata od potwierdzonego wyleczenia brucelozy i gorączki Q.
- 3 lata po zakończeniu leczenia i braku objawów malarii (pod warunkiem, że badania immunologiczne lub metodami biologii molekularnej dają wyniki negatywne).
- 2 lata po przebyciu gorączki reumatycznej, jeśli nie wystąpiła przewlekła choroba serca.
- 2 lata od potwierdzonego wyleczenia zapalenia szpiku.
- 6 miesięcy od całkowitego wyleczenia z toksoplazmozy.
- 6 miesięcy od wyleczenia mononukleozy zakaźnej.
- 6 miesięcy po porodzie lub po zakończeniu ciąży.
- 6 miesięcy po przetoczeniu krwi i jej składników.
- 6 miesięcy po przeszczepie ludzkich komórek i tkanek.
- Co najmniej 2 tygodnie po przebyciu choroby zakaźnej i uzyskaniu prawidłowych wyników badań klinicznych i laboratoryjnych.
- 2 tygodnie po przebyciu grypy, zakażenia grypopochodnego i gorączce powyżej 38° C.
- 2 tygodnie po zaprzestaniu przyjmowania antybiotyków.
- Kontakt z chorobami zakaźnymi dyskwalifikuje na czas równy inkubacji danej choroby (zwykle 4 tygodnie).
- Bliski kontakt w warunkach domowych z chorym na wirusowe zapalenie wątroby dyskwalifikuje na okres 6 miesięcy
- Okres pozbawienia wolności i 6 miesięcy po odbytej karze więzienia
- Po szczepieniach okresowo na czas uzależniony od rodzaju szczepionki:
 - 4 tygodnie od szczepienia szczepionkami z osłabionymi bakteriami i wirusami przeciw BCG, odrze, różyczce, żółtej febrze, nagminnemu zapaleniu ślinianek przyusznych, nagminnemu porażeniu dziecięcemu, durowi brzuszному, cholerze,
 - 48 godzin od szczepienia szczepionkami z zabitymi bakteriami, riketsjami, wirusami przeciw cholerze, durowi brzuszному, krztuścowi, durowi płamistemu, nagminnemu porażeniu dziecięcemu,
 - 48 godzin od szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A lub B (bez kontaktu z chorobą),
 - 1 tydzień w przypadku szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (bez kontaktu z chorobą),
 - 3 miesiące po biernym uodpornianiu surowicami odzwierzęcymi,
 - 48 godzin od przyjęcia anatoksyny błonicowej i tężcowej,
 - 48 godzin od przyjęcia szczepionki przeciw wściekliznie i kleszczowemu zapaleniu mózgu, a 1 rok w przypadku ryzyka zakażenia.

Przyjmowanie leków

Przyjmowanie leków może wskazywać na istnienie choroby powodującej dyskwalifikację, dlatego należy wyjaśnić przyczynę stosowanego leczenia.

Okres przyjmowania leków z wyjątkiem witamin, doustnych leków antykoncepcyjnych oraz leków hormonalnych stosowanych w okresie menopauzy. W przypadku przyjmowania innych leków, aby oddać krew należy uzyskać zgodę lekarza (np. zażywanie aspiryny lub leków zawierających kwas acetylosalicylowy dyskwalifikuje przez 5 dni od ostatniego zażycia).

Dyskwalifikacja stała

- Poważne choroby układu krążenia aktualne lub przebyte, między innymi:
 - wady serca (poza wadami wrodzonymi całkowicie wyleczonymi),
 - choroba niedokrwienna mięśnia sercowego,
 - stan po zawale mięśnia sercowego,
 - zaburzenia rytmu serca,
 - niewydolność krążenia,
 - miażdżyca znacznego stopnia.
- Choroby pochodzenia naczyniowo-mózgowego (np. stan po udarze mózgu).
- Poważne choroby układu pokarmowego (w tym schorzenia wątroby), oddechowego, moczowego, nerwowego (szczególnie padaczka, nawracające choroby psychiczne, organiczne schorzenia układu nerwowego oraz przewlekłe choroby OUN – ośrodkowego układu nerwowego).
- Poważne choroby skóry (w tym łuszczyca).
- Choroby krwi i układu krwiotwórczego, zaburzenia krzepnięcia w wywiadzie.
- Choroby metaboliczne i układu endokrynnego np. cukrzyca, choroby tarczycy, nadnerczy itp.
- Choroby układowe np. kolagenozy.
- Nowotwory złośliwe.
- Choroby zakaźne:
 - WZW typu B, WZW typu C, wirusowe zapalenie wątroby w wywiadzie,
 - każda żółtaczką o niejasnej etiologii,
 - babeszjoza,
 - kala azar (leiszmanioza trzewna),
 - Trypanosoma cruzi (gorączka Chagasa),
 - promienica,
 - tularemia,
 - HLTV I/II – retrowirus uważany m.in. za czynnik wywołujący białaczkę/chłoniaka z komórek T u dorosłych – występuje endemicznie w południowej Japonii i basenie Morza Karaibskiego.

- Nosicielstwo wirusa HIV oraz zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS).
- Przebywanie na obszarach endemicznego występowania malarii nieprzerwanie przez 6 miesięcy, jeżeli wynik badań w kierunku malarii przeprowadzonych nie wcześniej niż 4 miesiące po powrocie jest dodatni lub jeśli nie wykonano tych badań.
- Przynależność do grup, które ze względu na swoje zachowania seksualne są szczególnie narażone na zakażenia poważnymi chorobami, mogącymi przenosić się drogą krwi w tym:
 - narkomani,
 - osoby uprawiające prostytutkę,
 - osoby często zmieniające partnerów seksualnych.
- Osoby mające partnerów seksualnych z wyżej wymienionych grup.
- Lekozależność, alkoholizm.
- Choroba Creutzfelda-Jakoba u osoby lub w rodzinie.
- Kiła.
- Przebyte przeszczepu rogówki, opony twardej, leczenie kiedykolwiek hormonem wzrostu uzyskanym z ludzkich przysadek.
- Leczenie bezpłodności w latach 1965-1985 zastrzykami hormonów.
- Przebywanie o okresie od 01.01.1980 r. do 31.12.1996 r. łącznie przez 6 m-cy lub dłużej w Wielkiej Brytanii, Francji, Irlandii.
- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychotropowych.
- Każdy przypadek stosowania domięśniowo lub dożylnie leków, które nie zostały przepisane przez lekarza.

Badanie przedmiotowe

Lekarz przeprowadza skrócone badanie przedmiotowe kandydata na dawcę lub dawcy krwi zwracając uwagę na:

1. Wygląd ogólny

Dyskwalifikuje się osoby, których wygląd ogólny może wskazywać na pozostawanie pod wpływem alkoholu, narkotyków lub leków oraz nadmierne pobudzenie psychiczne.

2. Ciężar ciała

Ciężar ciała nie powinien być niższy niż **50 kg**.

3. Temperatura ciała

Temperatura ciała, która mierzona jest pod pachą nie powinna przekraczać **37°C**.

4. Tętno

Tętno powinno być miarowe o częstotliwości od 50 do 100 uderzeń na minutę.

5. Ciśnienie tętnicze

Wartości ciśnienia tętniczego nie powinny przekraczać:

- 180 mm Hg dla ciśnienia skurczowego,
- 100 mm Hg dla ciśnienia rozkurczowego,

6. Węzły chłonne

Szczególną uwagę należy zwrócić na stan obwodowych węzłów chłonnych przede wszystkim szyjnych, karkowych, nadobojczykowych i pachowych, powiększenie obwodowych węzłów chłonnych stanowi przeciwwskazanie do pobrania krwi aż do wyjaśnienia przyczyny ich powiększenia.

7. Zmiany skórne

Okolica miejsca wkłucia do żyły powinna być wolna od jakichkolwiek zmian chorobowych.

Badania laboratoryjne

Częstość wykonywania badań laboratoryjnych

- a) przed każdym zabiegiem oddawania krwi oznacza się stężenie hemoglobiny,
b) przed zabiegiem trombaferozy lub leukaferozy oznacza się:

- stężenie hemoglobiny i wartości hematokrytu
- liczbę krwinek płytkowych i krwinek białych

- c) od każdej osoby zakwalifikowanej do oddawania krwi, osocza, zabiegu trombaferozy, leukaferozy lub innego zabiegu po jego zakończeniu pobiera się próbki krwi w celu oznaczenia:

- antygenu HBs
- przeciwciał anty – HIV 1, 2
- przeciwciał anty – HCV
- RNA HCV
- RNA HIV
- DNA HBV
- odczynów kiłowych

- d) u dawców oddających regularnie krew pełną lub składniki komórkowe krwi pobiera się raz w roku próbki krwi w celu wykonania oznaczenia:

- poziom hemoglobiny i wartości hematokrytu
- liczby krwinek czerwonych
- liczby krwinek płytkowych
- liczby krwinek białych
- składu procentowego krwinek białych

- e) u dawców oddających regularnie osocze oprócz wymienionych badań należy dodatkowo wykonywać oznaczenie stężenia białka całkowitego i składu procentowego białek (ewentualnie wskaźnika albuminowo-globulinowego) raz na 12 miesięcy.

Specjalne zalecenia w przypadku dawców poddawanych zabiegom aferezy:

Dawcy oddający składniki krwi metodą aferezy powinni odpowiadać kryteriom stosowanym wobec dawców krwi pełnej.

W czasie przeprowadzania wywiadu lekarz szczególną uwagę zwraca na:

- skłonność do wzmożonych krwawień,
- objawy mogące wskazywać na zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej (szczególnie istotne w przypadku stosowania środków zwiększających objętość osocza, jak np. HES, i/albo stymulacji kortykosteroidami),
- przyjmowanie leków zawierających kwas acetylosalicylowy (np. aspiryna, polopiryna) w ciągu 5 dni przed zabiegiem trombaferozy,
- objawy choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy (szczególnie w przypadku stosowania stymulacji kortykosteroidami),
- powikłania występujące podczas poprzednich donacji.

W krwioobiegu dorosłego człowieka krąży ok. **5 - 6 l krwi**. Częstotliwość, rodzaj i objętość donacji ustala lekarz kierując się ogólnym stanem zdrowia dawcy.

Metody oddawania krwi:

1. **Metoda konwencjonalna** - dawca oddaje krew pełną w ilości **450 ml** w czasie od **5 do 12 minut**. Krew pełna może być pobrana nie częściej niż **6 razy** od mężczyzny i **4 razy** od kobiety w ciągu roku. Przerwa po oddaniu krwi wynosi co najmniej **8 tygodni**.
2. **Metoda plazmaferozy automatycznej** - dawca oddaje tylko osocze (plazmę) w ilości 600 ml w czasie ok. 40 min. Osocza metodą automatycznej plazmaferozy można pobrać nie więcej niż 25 litrów w roku. Przerwa po oddaniu osocza wynosi co najmniej 2 tygodnie.
3. **Metoda trombaferozy i leukaferozy** - dawca oddaje tylko wybrane elementy komórkowe krwi (płytki w ilości ok. **250 ml** w czasie ok. **60 min.**; krwinki białe w ilości **250 - 500 ml** w czasie od **2 do 3 godz.**) w odstępach nie krótszych niż **4 tygodnie**. Zabiegi trombaferozy i leukaferozy można wykonać do **12 razy** w ciągu roku, a przerwa między nimi wynosi co najmniej **4 tygodnie**.

Zabiegi aferezy: plazmaferozy i trombaferozy można wykonać **miesiąc** po oddaniu krwi pełnej. Zabieg leukaferozy wykonuje się tylko na specjalne zamówienie szpitali. Dawca musi poddać się stymulacji farmakologicznej (podanie leków) w celu uzyskania większej ilości granulocytów we krwi obwodowej.

Jak zachowywać się po oddaniu krwi:

- Należy stosować się do zaleceń lekarza lub personelu fachowego pobierającego krew.
- Trzymać uciśnięte miejsce wkłucia odpowiednio długo (ręka wyprostowana w łokciu), tego dnia nie należy nosić w tej ręce ciężarów.
- Pozostać w miejscu oddania krwi przez co najmniej pół godziny.
- Niezastosowanie się do powyższych wskazówek narazi dawcę na powstanie krwiaka lub zasinienie w miejscu wkłucia (jeżeli tak się stanie stosować okłady z Altacetu lub lodu). W przypadku powstania dużej zmiany należy zgłosić się do lekarza rodzinnego.
- Unikać w tym dniu pośpiechu i energicznych ćwiczeń fizycznych.
- Starać się nie przebywać w zbyt gorących i dusznych pomieszczeniach.
- W przypadku wystąpienia w ciągu 48 godzin od pobrania krwi jakichkolwiek objawów chorobowych zawiadomić telefonicznie RCKiK lub Oddział Terenowy RCKiK.

Jeżeli jednak wystąpiły objawy osłabienia należy:

- Powiedzieć komukolwiek, kto jest obok Ciebie, że oddawałeś krew i czujesz się słabo.
- Położyć się z nogami ułożonymi wyżej lub zrobić skłon tak, aby głowa znalazła się między nogami.
- Jeżeli objawy pojawiły się po opuszczeniu miejsca oddania krwi należy skontaktować się z lekarzem.
- Osoby wykonujące takie zawody jak: pilot, maszynista, kierowca autobusu, operator dźwigu, osoby pracujące na wysokości, uprawiające wspinaczkę, głębokie nurkowanie mogą powrócić do swoich zajęć nie wcześniej niż 12 godzin po oddaniu krwi.
- O wszystkich powikłaniach po oddaniu krwi powiadomić lekarza RCKiK lub Oddziału Terenowego.

Po pobraniu krew zostanie przebadana, aby stwierdzić, czy dawca nie jest zakażony kiłą, AIDS, żółtaczką typu B lub C. Jeśli test wypadnie pozytywnie krew nie zostanie przetoczona.

Przy pozytywnych wynikach badań, tzn. dodatnich (wskazujących na infekcję) dawca zostanie o tym poinformowany.

Złe samopoczucie może przydarzyć się każdemu.

Jeśli zdarza się często należy rozważyć decyzję o dalszym oddawaniu krwi.

AUTOTRANSFUZJA

tak czy nie?

Autotransfuzja (przetoczenie własnej krwi, po uprzednim jej pobraniu) jest bezpieczną metodą leczenia krwią w niektórych uzasadnionych medycznie sytuacjach.

Krew do autotransfuzji może być pobrana w RCKiK lub Oddziale Terenowym RCKiK.

Osoby zgłaszające się na pobranie krwi do celów autotransfuzji powinny posiadać:

1. Dokument tożsamości ze zdjęciem, adresem i wpisanym numerem PESEL;
2. Skierowanie – zlecenie na pobranie krwi (na donację autologiczną) wydane przez lekarza prowadzącego lub nadzorującego zabieg operacyjny i zawierające:
 - nazwę i adres placówki, w której odbędzie się zabieg operacyjny,
 - datę zabiegu,
 - rodzaj zabiegu,
 - ilość jednostek krwi potrzebnych do zabiegu.

Osoby kwalifikowane do donacji autologicznych nie muszą spełniać wszystkich kryteriów wymaganych dla ogółu krwiodawców. Nie obowiązują normy wieku; czynnikiem decydującym jest stan zdrowia pacjenta. W przypadku osób starszych (po 70 r. życia) szczególnie istotny jest stan układu sercowo-naczyniowego i krążenia mózgowego.

Osoby poniżej 18 r. życia mogą być kwalifikowane do autotransfuzji pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody rodziców.

Przeciwwskazania do donacji autologicznej:

- hemoglobina poniżej 110 g/l,
- obecność markerów wirusowych HBV, HCV, HIV, podejrzenie zakażeniem HIV I/II,
- aktywne zakażenie bakteryjne lub zagrożenie tym zakażeniem (np. cewnik w pęcherzu moczowym),
- padaczka, guz mózgu,
- poważne choroby układu krążenia,
- osoby z przewlekłą chorobą serca, płuc, OUN (ośrodkowego układu nerwowego) mogą być zakwalifikowane do autotransfuzji po konsultacji specjalistycznej.

Pobranie krwi własnej do celów autotransfuzji może odbywać się co 3-7 dni (jeśli stężenie hemoglobiny nie spada poniżej dopuszczalnej wartości). Ostatnie pobranie należy przeprowadzić co najmniej 72 godziny przed planowanym zabiegiem,

- przed zabiegiem operacyjnym możliwe jest pobranie krwi do autotransfuzji 1. lub 2. krotnie,
- krew z donacji autologicznej przechowywana jest maksymalnie 35 dni, a więc pierwsze pobranie krwi nie może odbyć się wcześniej niż 35 dni przed planowaną operacją. Wszyscy pacjenci, u których pobiera się więcej niż 1 jednostkę krwi powinni przed planowaną donacją rozpocząć przyjmowanie doustnych preparatów żelaza i kontynuować do czasu zabiegu operacyjnego lub dłużej.

CO TO JEST KREW?

Krew to płynna tkanka, składająca się z krwinek czerwonych, krwinek białych, płytek krwi i osocza (plazmy).

- krwinki czerwone - są odpowiedzialne za transport tlenu do wszystkich komórek organizmu,
- krwinki białe - są odpowiedzialne za obronę organizmu przed infekcjami,
- płytki krwi - odpowiadają za zatrzymanie krwawienia,
- osocze (plazma) – stanowi do 55% objętości krwi, jest to część płynna krwi; zawiera białka (albuminę, czynniki krzepnięcia, białka odpornościowe), jest odpowiedzialne za transport wody i substancji odżywczych do komórek, a także odprowadzanie produktów przemiany materii do wątroby, nerek i płuc.

Wszystkie wyżej wymienione składniki krwi odnawiają się! Niezależnie od tego czy jesteś dawcą, czy nie, krew podlega ciągłej wymianie. Nie można uzależnić się od oddawania krwi.

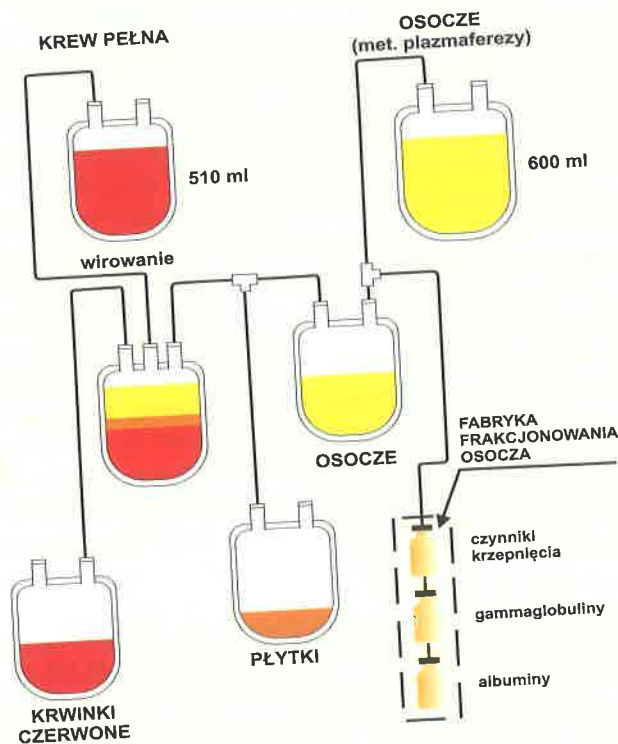
Procentowy udział grup krwi w naszej populacji (polskiej)

1% AB Rh-	7% AB Rh+
2% B Rh-	15% B Rh+
6% 0 Rh-	31% 0 Rh+
6% A Rh-	32% A Rh+

Jak wynika z powyższego tylko 15% populacji polskiej posiada grupę krwi Rh ujemną, dlatego też możemy borykać się z niedoborami w tych grupach. W związku z tym zwracamy się z gorącą prośbą do osób, które posiadają grupę krwi Rh ujemną o systematyczne oddawanie krwi.

Krew jest niezbędna nie tylko ofiarom wypadków, ale także cierpiącym na szereg poważnych chorób. Przetaczana w postaci przetworzonych składników lub jako krew pełna pozwala ratować życie i zdrowie. Jej źródłem jest zdrowy człowiek!

Schemat Co można otrzymać z krwi?

Krew należy do najcenniejszych leków jakimi dysponuje medycyna, ratuje zdrowie i życie ludzkie. Stabilność polskiego systemu krwiodawstwa i odpowiednie rezerwy krwi, to bezpieczeństwo nas wszystkich.

Jeśli chcesz zostać współorganizatorem akcji poboru krwi w miejscu zamieszkania, pracy lub nauki

Skontaktuj się z właściwym RCKiK (działającym w obrębie Twojego miejsca zamieszkania, pracy, nauki) - adresy na www.twojakrew.pl, tam uzyskasz niezbędne informacje umożliwiające skuteczne działanie.

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa zorganizuje ekipę wyjazdową z wykorzystaniem **ambulanisu** lub udostępnionych **pomieszczeń oraz przenośnego sprzętu, który zapewnia RCKiK.**

Przeprowadzenie akcji poboru krwi w miejscu pracy lub nauki jest możliwe po uzyskaniu zgody osoby reprezentującej daną instytucję (np. Dyrektor, Rektor lub Prezes) – jeśli masz z tym problem zgłoś to do działu zajmującego się organizacją ekip we właściwym RCKiK.

Po uzyskaniu zgody na organizację akcji poboru krwi nawiąż współpracę z administracją budynku w celu uzgodnienia sposobu przeprowadzenia akcji poboru krwi zgodnie z możliwościami tzn.:

1. Z wykorzystaniem ambulansu przystosowanego do poboru krwi:
(wymiary ambulansu: dł. 13,5 m, szer. 3 m, wys. 4 m, waga 20 t)

- należy sprawdzić możliwość wjazdu i wyjazdu a także zabezpieczyć miejsce postoju ambulansu oraz stworzyć warunki bezpiecznego i swobodnego przemieszczania się potencjalnych Krwiodawców, zapewnić dostęp do toalet.

2. W udostępnionych pomieszczeniach:

- należy wybrać te, które spełniają pewne wymagania, najważniejsze z nich to: dostęp do prądu, widne, przestronne, z możliwością otwierania okien lub klimatyzowane, mają łatwo zmywalne powierzchnie, są czyste i estetyczne, w pobliżu znajdują się ogólnie dostępne toalety,
- ponadto sezonowo możliwe jest zorganizowanie akcji poboru krwi na świeżym powietrzu np. w parkach, na boiskach sportowych itp., tego typu akcje wymagają indywidualnego podejścia i wielu uzgodnień z naciskiem na bezpieczeństwo i godne warunki dla Krwiodawców.

UWAGA! Każde nowe miejsce, gdzie nie były dotychczas organizowane akcje poboru krwi wymaga akceptacji fachowego personelu RCKiK po wcześniejszym umówieniu się z organizatorem. Wiele sytuacji analizujemy indywidualnie i podejmujemy decyzje w oparciu o wymagania, które bezwzględnie Regionalne Centrum musi przestrzegać.

- Powiadom o zamiarze zorganizowania akcji poboru krwi jak największą liczbę osób w Twoim środowisku, zorientuj się, jakie jest zainteresowanie akcją, wybierz najdogodniejszy termin.

- Skontaktuj się z właściwym RCKiK - tu uzyskasz wszelką pomoc oraz niezbędne informacje. Zwykle nie określamy czasu na ile wcześniej należy się z nami kontaktować. Mobilne krwiodawstwo rozwijamy od lat, niektórzy współorganizatorzy angażujący się systematycznie rezerwują terminy na cały rok z góry, niektórzy z przyczyn niezależnych nie mogą ich określić z dużym wyprzedzeniem. Decyduje kolejność zgłoszenia. Nie ma jednak sytuacji bez wyjścia, dopasowując się do oczekiwań Krwiodawców i Współorganizatorów, jeśli to tylko możliwe staramy się ustalić dogodny dla obydwu stron termin.
- Jeśli osoba zarządzająca instytucją nie ma zastrzeżeń akcję można nagłośnić w mediach zawiadamiając, że jest ona otwarta dla osób z zewnątrz. O fakcie tym należy powiadomić RCKiK, gdyż zwiększy to być może liczbę Krwiodawców, a z naszej strony wymaga przygotowania uwzględniającego frekwencję i godziny trwania akcji.

Istnieje również możliwość zainicjowania oddawania krwi przez zorganizowaną grupę w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa lub Oddziałach Terenowych. Aktualne adresy oraz godziny przyjmowania dawców podajemy na stronach internetowych RCKiK. Prosimy o telefoniczne powiadomienie RCKiK o terminie takiego przedsięwzięcia, co usprawni pracę i skróci czas oczekiwania na zakwalifikowanie osób chętnych do oddania krwi.

Uprawnienia Honorowych Dawców Krwi

1. Krwiodawstwo jest oparte na zasadzie dobrowolnego i bezpłatnego oddawania krwi.
2. Osobie, która została zarejestrowana w jednostce organizacyjnej publicznej służby krwi i oddała bezpłatnie krew przysługuje tytuł „Honorowy Dawca Krwi” oraz możliwość uzyskania legitymacji HDK.
3. Honorowemu Dawcy Krwi, zgodnie z art. 9 ustawy o publicznej służbie krwi przysługuje:
 - zwolnienie od pracy w dniu oddania krwi i na czas okresowego badania lekarskiego z zachowaniem prawa do wynagrodzenia (do godziny 24:00 w dniu oddania krwi), w przypadku wykonywania szczególnie niebezpiecznych zawodów lekarz może wydać zwolnienie na całą dobę,
 - w uzasadnionych przypadkach zwrot kosztów przejazdu do najbliższej jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi, w której oddaje krew na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju, koszty te ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi,

- posiłek regeneracyjny po oddaniu krwi lub jej składników o wartości kalorycznej 4.500 kilokalorii (np. czekolady),
 - publiczna służba zdrowia zapewnia anonimowość dawcy krwi. Oznakowanie opakowań krwi i preparatów krwiopochodnych nie może zawierać danych umożliwiających identyfikację dawcy przez biorecę lub inną osobę bądź jednostkę organizacyjną inną niż jednostka organizacyjna publicznej służby krwi (art.13 w/w ustawy).
4. Zasłużonym Honorowym Dawcom Krwi przysługuje:
- zniżka na leki znajdujące się na liście leków refundowanych oraz bezpłatny do wysokości limitu przydział leków krwiotwórczych (wg listy ogłaszanej w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia),
 - korzystanie ze świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej poza kolejnością oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
5. W związku z możliwością odliczenia darowizny za oddaną krew od podstawy opodatkowania, Regionalne Centra Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa będą wydawać Honorowym Krwiodawcom na życzenie stosowne zaświadczenia od dnia 2 stycznia następnego roku.
6. Krwiodawcom przysługują ulgowe lub bezpłatne przejazdy środkami komunikacji miejskiej na terenie własnego miejsca zamieszkania. Jest to uprawnienie lokalne. W celu uzyskania szczegółowych informacji skontaktuj się z właściwym RCKiK lub OT.

ODZNAKI ZASŁUŻONY HONOROWY DAWCA KRWI:

(dawniej) III stopnia

- kobiety po oddaniu 5 l krwi
- mężczyźni po oddaniu 6 l krwi

(dawniej) II stopnia

- kobiety po oddaniu 10 l krwi
- mężczyźni po oddaniu 12 l krwi

(dawniej) I stopnia

- kobiety po oddaniu 15 l krwi
- mężczyźni po oddaniu 18 l krwi.